

τασκήνωσι που είχαν κάμη κοντά στην πηγή της Ευχαριστίας. Θανατοκάζοντο λοιπόν να διανυκτερεύουν στο ακρωτήρι. Ευτυχώς που τα τρόφιμα δεν τους έλειπαν, γιατί κυνήγι δεν θα εύρισκαν πιά στην ακροδασία εκείνη, που ήταν πάντα κι ακρογιαλιά. Κυνήγι όμως τετραπόδων: γαλαλίδες, κουρουκού, τρωγοπάνες, παπαγάλοι, φασιανοί, περιστέρια, λογής-λογής πουλιά. Δεν ήταν δένδρο που να μην έχει την φωλιά του, και δεν ήταν φωλιά που να μην είναι γεμάτη!

Στης έπτα το βράδυ, κατακουρασμένοι, οι άποικοι έφθασαν στο ακρωτήρι της Σαύρας. Έδώ έτελειωσε το παραθαλάσσιο δάσος της Χερσονήσου κ' ή ακρογιαλιά, ες όλο το νότιο μέρος, ξεκάπαυε τη συνειθισμένη όψη της άκτης, που την αποτελούν βράχοι, σκόπελοι, άμμουδιά. Πολύ πιθανό, το ναυαγισμένο πλοίο που ζητούσαν, να εύρισκετο ες αυτό το μέρος του νησιού: άλλα είχε νυκτώση κ' έπρεπε νανάβαλον την έρευνα γι' αύριο.

Ο Χάρμπερτ κ' ο Πέγκροφ έτρεξαν άμέσως να βρουν μέρος κατάλληλο για διανυκτέρευσι. Τα τελευταία δένδρα του Φαρ-Ούεστ κατέβαιναν ως εκείνο το ακρωτήρι κ' ανάμεσα ες αυτά, ο μικρός έγνώρισε μια πυκνή συστάδα από μπαμπού.

— Να πολύτιμη ανακάλυψι! έφώναξε.
— Πολύτιμη; απήρθε ο Πέγκροφ.
— Βεβαίωτατα, αποκρίθηκε ο Χάρμπερτ.

Αφίνω, Πέγκροφ, ότι ο φλοιός του μπαμπού, σχισμένος σε λουρίδες, χρησιμεύει στην κατασκευή καλάθων και πανεριών. Αφίνω ότι ο ίδιος αυτός φλοιός, αφού γιγνη πολτός, πάστα, χρησιμεύει στην κατασκευή του κινεζικού χαρτιού. Αφίνω ότι τα στελέχη του, αναλόγως του πάχους των, γίνονται μπαστούνια, πίπες ή ύδροσωλήνες και ότι τα μεγάλα μπαμπού παρέχουν ξυλεία πολύ χρήσιμη στην οικοδομική. Αφίνω ακόμη, ότι προιονίζοντες τα μπαμπού από κόμπο σε κόμπο και αφίνοντες για πάτο το έσωτερικό διάφραγμα που έχει κάθε κόμπος, κατασκευάζουν στερεά άγγεϊα, πολύ εν χρήσει στην Κίνα. Ναι, ελ' αυτά τάφινω. Μόνο...

— Τι μόνο;
— Μόνο θα σου πω, — κ' αυτό ίσως δεν το ξέρεις, — ότι στις Ινδίας, τρώνε τα μπαμπού σαν σπαράγγια.
— Σα σπαράγγια;... Τρώγονται λοιπόν;..
— Και είναι νοστιμώτατα. Όχι όμως τα μεγάλα μπαμπού, αλλά τα μικρά, τα βλαστάρια.
— Α, έτσι μάλιστα!
— Προσθέτω, ότι ή φίχα των βλασταριών, αναλιγωμένη με ξύδι, κάνει μια μουστάρδα που την άρεσουν πολύ.
— Καλό κ' αυτό!
— Και προσθέτω ακόμη, ότι τα μπαμπού, ανάμεσα στους κόμπους των, εκκρίνουν ένα πηκτό ζαχαρώδες υγρό, που γίνεται

ποτό δροσιστικό και πολύ εύχαριστο.
— Άλλο τίποτα; ρώτησε ο ναύτης.
— Όχι, τίποτ' άλλο! αποκρίθηκε το παιδί.

— Μήπως τυχόν καπνίζονται κηλόα;
— Όχι, καίμενε μου Πέγκροφ, δεν καπνίζονται τα μπαμπού!

Δεν άργησαν να βρουν ένα κατάλληλο για διανυκτέρευσι μέρος. Οι βράχοι της ακρογιαλιάς εκείνης, — που θα την έδερε πολύ δυνατά ή θάλασσα, όταν φυσούσε νοτιοδυτικός, — παρουσίαζαν κοιλότητες, σπηλιές, όπου μπορούσε κανείς να κοιμηθή, προφυλαγμένος καλά. Τη στιγμή όμως που ετοιμάζοντο να μπουν σε κάποια απ' αυτές της σπηλιές, φοβερά μουγγρητά τους έσταμάτησαν.

— Πίσω! έφώναξε ο Πέγκροφ. Δεν έχουμε στα τουφέκια μας παρα μόνο σκάγια και ζωο που μουγκρίζει έτσι, δεν θα τα λογαρίαζε ούτε γι' αλάτι!

Κι' ο ναύτης, άρπάξας τον Χάρμπερτ από το μπράτσο, τον τράβηξε πίσω από τους βράχους, τη στιγμή που ένα μεγάλο θαυμασίο ζωο παρουσιάζετο στην τρύπα της σπηλιάς.

Ήταν πάνθηρας, όμοιος με τους πάνθηρες της Ασίας, που απ' το κεφάλι ως την άρχη της ουράς, έχουν μάκρος περισσότερο από πέντε πόδια. Στη ράχι, ή κιτρινωπή του γούνα είχε πολλές σειρές από στίγματα μαύρα, κανονικά, ενώ ή κοιλία του ήταν άσπρη.

Έπροχώρησε λίγα βήματα κ' εκύτταζε γύρω του με την τριχα ανασηλωμένη, με το μάτι φλογερό, σαν να μην έμυρξετο για πρώτη φορά άνθρωπο...

Την στιγμή εκείνη, ο Γεδεών Σπίλεττ παρουσιάσθηκε ανάμεσα στους ψηλούς βράχους. Ο Χάρμπερτ ένθιψε πως δεν είχε ιδη το θηρίο κ' ετοιμάσθηκε να τρέξει κοντά του. Ο ρεπόρτερ όμως του έννευσε με το χέρι να σταθή κ' έξακολούθησε να βαδίζει. Αμα έφθασε ως δέκα βήματα από τον πάνθηρα, έσταμάτησε και, απαθέτατα, με τη μεγαλύτερη ψυχραιμία, τον σημάδεψε με την καραμπίνα του.

Ο πάνθηρας συσπειρώθηκε, έτοιμος να όρμηση κατά του κυνηγού. Άλλ' άκριβώς τη στιγμή που ώρμωσε, μία σφαίρα τον βρήκε στη μέση των δυο ματιών και τον έριξε κάτω νεκρό.

Ο Χάρμπερτ κ' ο Πέγκροφ έτρεξαν κοντά του. Σε λίγο, έφθασαν εκεί ο Νάβ κ' ο Κύρος Σμιθ. Κ' εκύτταζαν όλοι με θαυμασμό το ώραίο ζωο, που θα έστόλιζε τώρα βαλσαμωμένο τη μεγάλη σάλα του Γρανιτινου Παλατιού.

— Ω, κύριε Σπίλεττ! πως σας θαυμάζω και πως σας ζηλεύω! έφώναξε ο Χάρμπερτ σε μία άκράτητη έκρηξη ένθουσιασμού.

— Γιατί; αποκρίθηκε ο ρεπόρτερ. Κ' εσύ δεν θάκανεσ το ίδιο;
— Έγώ; τόσο ψυχραιμία;..

— Να φαντάζεσαι, Χάρμπερτ, ότι μία τίγρις, ένας πάνθηρας, δεν είναι παρά ένας λαγός. Και να ιδης τότε με τί άπάθεια θα σκοπέυης και θα οίγνησι!

— Να μία καλή συμβουλή! έφώναξε ο Πέγκροφ.

— Και τώρα που ο πάνθηρας άρει το άσυλο του, δεν μπορούμε τάχα να το χρησιμοποιήσουμε μετς; ρώτησε ο ρεπόρτερ.

— Μ' αν έλθουν κ' άλλοι; ειπεν ο Πέγκροφ.

— Άρκει νανάψωμε φωτιά απέξω από τη σπηλιά και κανένας τότε δεν θα τολμήση να μπη μέσα.

— Στο πανθηρόσπιτο λοιπόν! έφώναξε ο ναύτης, σύρων πίσω του το πτώμα του θηρίου.

Οι άποικοι μπήκαν στην έρημη σπηλιά κ' εκεί, ενώ ο Νάβ έξεκοιλίαζε τύν πάνθηρα, οι σύντροφοί του συσώρευαν στην είσοδο μία μεγάλη ποσότητα ξηρών ξύλων, που τα είχαν κουβαλήσει από το δάσος. Ο Κύρος Σμιθ, άμα ειδη τα μπαμπού, έκοψε κάμποσ' απ' αυτά και τανάκατέυσε με την άλλη καύσιμη ύλη.

Τότερα κάθησαν όλοι στη σπηλιά, που ο άμμος της ήταν σπαρμένος με κόκκαλα. Έγέμισαν τα τουφέκια τους για κάθε ένδεχόμενο. Κι' αφού έδειπνησαν, πριν πλαγιάσουν για ύπνο, έβαλαν φωτιά στα ξύλα, τα συσώρευμένα στην είσοδο.

Αναφαν άμέσως και κάτι άληθινές ρουκέτες τινάχθηκαν με κρότο στον άέρα! Ήταν τα μπαμπού, που έκαιοντο σαν πυροτεχνήματα. Και μόνον ο κρότος που έκαναν, έφθανε να τρομάξει και τα τολμηρότερα ζωα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Πρότασις έπιστοφής από τη μεσημβρινή άκρογιαλιά. — Σχηματισμός της άκτης. — Έρευνα για το όπιοθετικό ναύγιο. — Ένα τεκμήριο στον άερα. — Ανακάλυψις μικρού φυσικού λιμένος. — Τα μεσσημβρινά της όγδης της Έυχαριστίας. — Βάρκα που τρέχει στο ποτάμι.

Ο Κύρος Σμιθ κ' οι σύντροφοί του κοιμήθηκαν ήσυχώτατα στη σπηλιά, που ειχε τη καλοσύνη να τους παραχωρήσει ο πάνθηρας.

Όταν βγήκε ο ήλιος, τους βρήκε όλους στην ακρογιαλιά, στο ακρωτήρι, να κυττάζουν τον όρίζοντα εκείνον, που ήταν όρατός κατά τα δύο τρίτα της περιφέρειας του. Και για δεύτερη φορά ο μηχανικός μπόρεσε να βεβαιωθή, ότι κανένα πανί, κανένα σκάφος δεν ήταν στη θάλασσα, όσο μακριά έφθανε το μάτι, ώπλισμένο ακόμη και με το τηλεσκόπιο.

Άλλά και στην ακρογιαλιά δεν έφαινετο τίποτε ύποπτο — τουλάχιστον στην εύθετα εκείνη γραμμή, που ειχε μάκρος τριών μιλίων, δηλαδή στη με-

σημβρινή άκτη του ακρωτηριού, γιατί από κει και πέρα, διάφορα ύψώματα έσφαιραν το υπόλοιπο, και μάλιστα από την άκρη της Σερπαντινας δεν μπορούσε κανείς να βλέπη το Αηπονύχι, κρυμμένο πίσω από κάτι βράχους ψηλούς. Έμνε λοιπόν να έξερευνηθή ή μεσημβρινή άκτη του νησιού. Θα τώκαναν μέσως; ες αυτή την έρευνα θαφιέρωναν την ημέρα, που ήταν ή 2 Νοεμβρίου.

Δεν ήταν έτσι το αρχικό τους σχέδιο. Όταν άφισαν την πύργα της πηγής της Ευχαριστίας, ειχαν άποφασιση να έρευνησουν μόνο τη δυτική άκτη και να γυρίσουν έπειτα να την πάρουν, για να πάνε στο Γρανιτινο Παλάτι από την Ευχαριστία. Άλλ' αφού στη δυτική άκτη δεν βρήκαν έκεινο που ζητούσαν, — είτε πλοίο ναυαγισμένο, είτε άλλο τεκμήριο άποβάσεως, — ο Κύρος Σμιθ έπείσθη, ότι έπρεπε να έρευνήσουν και τα μεσημβρινά.

(Έπειτα συνείχεια) ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑ' ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΕΝ ΑΝΟΗΤΟ ΖΗΤΗΜΑ

Άγαπητοί μου

ΣΩΣ έφθασε κ' ως τους κύκλους σας ο θόρυβος, που έκαμε ες άλλους κάποια προηγουμένη μου έπιστολή, — εκείνη όπου σας μιλήσα για τον Άγιο Δημήτριο του κ. Ροδοκανάκη. Τον έσχετίσα, καθώς θυμάστε, με τον Άγιο Δημήτριο της Θεσσαλονίκης, κ' αυτό έκανθάλισε πολύ κάποιους, που, χωρίς να το ίδουν, χωρίς να τάκούσουν, έ κ

των πρατέρων να πούμε και κει: άρχη γ, δεν έφριναν το έργο αίο τούτης τιμής. Μα έγω που το ειγ άκούση από το στόμα του ποιητού κ' ήξερα, ότι εινε άριστούργημα, πως μπορούσα να μη το σχετίσω με την καλη Έκκλησία της Θεσσαλονίκης, την όμώνυμη, αφού αυτή το ένέπνευσε στον κ. Ροδοκανάκη κ' αφού ή θλιβερή ειδησι της καταστροφής της ήλθε ίσαίσα την επομένη της αναγνώσεως; Πολύ φυσικό λοιπόν ήταν να πώ, ότι ειτ θαθειά μου λύπη στάθηκε κάποια κατηγορία να συλλογιέμαι, ότι το δράμα, ένα ποιητικό μνημείο, θαντικαθιστούσε τροποντινα το αρχιτεκτονικό που κάηκε, και να λάβω απ' αυτό άφορμή να σας πώ πόσο διαρκέστερα, άφθαρτότερα εινε τα μνημεία της Τέχνης του Λόγου, από τα μνημεία των άλλων Τεχνών, που φθείρονται με τον καιρό και χάνονται.

Έφρούαξαν όμως γι' αυτή την άθωοτατη σύγκρισι, γι' αυτό το ειλικρινέστατο αίσθημά μου, κ' έβγαλαν άγριες φωνές: Άκούτε τί λέει; Δεν σημαίνει τίποτα, δεν εινε καθόλου ά π ώ λ ε ι α, που έχάθηκε ο Άγιος Δημήτριος της Θεσσαλονίκης, αφού γλύτωσε ο Άγιος Δημήτριος του κ. Ροδοκανάκη! Τον άκούτε; Τα ποιητικά μνημεία, λέει, εινε ά ν ώ τ ε ρ α, π ρ ο τ ι μ ώ τ ε ρ α από τ' αρχιτεκτονικά και τα ζωγραφικά, γιατί αυτά καίονται και χάνονται, Μα εινε για δέσιμο, για τα σιδερα, για το Δασνιλ..

Βλέπετε τώρα καλά, σεις που διαβάσατε την έπιστολή μου εκείνη, ότι της έκαμαν μια σκόπιμη διαστροφή. Πώς ειπα εγώ, ότι δεν ασφαινει τίποτα; ή καταστροφή της καληάς εκκλησίας; Άπεναντίας, την έθρήνησα σαν μία μεγάλη άπάλεια κ' ειπα μόνο, ότι σ τ η λ ύ π η μου αίσθάνθηκα κάποια παρηγορία. Ούτε ξεχώρισα ποια μνημεία εινε ανώτερα και προτιμώτερα. Είπα μόνο ποια εινε διαρκέστερα, που διαφέρει βέβαια πολύ. Άλλα ο κόσμος πιστεύει χωρίς να πολυξετάζη. Και πολλοί έπιστεψαν, ότι πράγματι ειπα να κάψουμε τους Παρθενώνες και να κρατήσουμε της Ιλιάδες, γιατί αυτές... δεν καίονται! Έτσι γεννήθηκε στις έρημεριδες εν άσκετά άνοητο ζήτημα: Πραγματικώς, τα ποιητικά μνημεία ά ν τ ι κ α θ ι σ τ ο ύ ν τ' αρχιτεκτονικά και το κάψιμο μιας εκκλησίας δεν σημαίνει τίποτα, όταν ύπαρξη ποιητικό μνημείο για να την αντικαταστήσει.

Το ξαναλέω: Το άνοητο αυτό ζήτημα δεν το γέννησε ή έπιστολή μου το γέννησε ή διαστροφή της κ' ή παρεσήγησι, από ανθρώπους που ειχαν, φαίνεται, κάποιο συμφέρο να θεωρηθούν ύπερβολικοί οι έπαίνοι μου για τον Άγιο Δημήτριο. Άδιάφορο! Στη συζήτησι μπήκε κ' ο κ. Κωστής Παλαμάς, ο μεγάλος ποιητής και τεχνοκρίτης. Και μολονότι το ζήτημα άνοητο, αυτός ειπε πολλά γνωστικά πράγματα. Μερικά μάλιστα θα σας τα μεταφράσω έδω, — ο κ. Παλαμάς, στις έρημεριδες, γράφει με ψευδώνυμο και στην καθαρεύουσα, — γιατί συμπληρώνει εκείνα που σας ειπα την άλλη φορά:

«Το καλλιτέγνημα — λέγει ο κ. Παλαμάς, — είτε εκκλησία, είτε εικόνα, είτε ποίημα, εινε ά ν α ν τ ι κ α τ ά σ τ α τ ο. Κάθε έργο Τέχνης εινε σά μια ξεχωριστή προσωπικότης. Δεν ξαναβλέπεις τη φυσιογνωμία του. Τίποτά δεν γεμίζει το κενό, που θάφινε ή καταστροφή του.»

«Το μέγα πλήθος άδιαφορεί βέβαια αν ύπαρξη ή αν καταστράφηκε καληά εκκλησία άτερωμένη στον Άγιο Δημήτριο, καθώς άδιαφορεί αν ύπαρξη ή

αν χάθηκε ποίημα, δράμα, μυθιστόρημα, γεννημένο από το Συναξάρι του πολιούχου της Θεσσαλονίκης. Οι εκλεκτοί όμως, οι μορφωμένοι, οι ιστοριοδίφες, οι ιστοριομανείς;... Αυτοί θα κλαίνε την άπάλεια του Άγίου Δημητρίου σαν κάτι ανεπανόρθωτο και θα εινε άπλοούστατα ά π α ρ ή γ ο ρ η τ ο ι, έστω κ' αν παρουσιάζοντο χίλια άριστούργηματα ποιήσεως και τέχνης. Όσο για τους φανατικούς των ώραίων στίχων, των άφύγων ποιημάτων, αυτοί, σχολαστικοί όπως τα έννεα δέκατα των όμοίων των, εινε έκανοί να κηρύττουν, ότι ή εμφάνισις ενός ώραίου ποιήματος εινε για την Άνθρωπότητα κέρδος, που θαντιστάμιζε τη ζημία του καταποντισμού χιλίων Άτλαντιδων!»

Πολύ σωστά. Άλλά έγω δεν ειμαι ούτε ιστοριομανής ιστοριοδίφης, ούτε σχολαστικός, φανατικός για ώραίους στίχους. Όλα τα ώραία πράγματα, όλων των τεχνών τα μνημεία, μου άρέσουν το ίδιο. Γι' αυτό αισθανθηκα άληθινα κάποια παρηγορία για τη στέρησι της καληάς Έκκλησίας, όταν συλλογίσθηκα την ώραιότητά του ποιήματος που ειγ' άκούση. Το ίδιο θα αισθανόμουν αν μπορούσε να συμβή και το αντίθετο: να χαθή δηλαδή, να κηή το πρωτόγραφο του «Άγίου Δημητρίου» και την άλλη μέρα, ή σκαπάνη να φέρη στο φώς μία καληά, ιστορική και πανεύμορφη Έκκλησία του.

Σας ασπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ

LXV

Του κάκου, μπόρα του Άπριλιού, βροντολαλει ο θυμός σου: δε γέμνει λουλούδο χλωμό, θύρα δεν κλει έμπρός σου!

Ψεύτικα τ' άγρια γέφυ σου, παιχνιδι το χαλάει — της Καλοσύνης τον θυμό κανείς δεν τον τρομάζει!

LXVI

Σαν πεταλούδες χάνονται τα λόγια μου απ' το στόμα — μέσα ριγούν τα στήθη μου, μέσα όλα άτμος και χρώμα...

— Ποιό σώνει για τ' άνειπωτα; ες τ' άταίριαστα ποιδ μοιάζει; με το χαλί ες τη λαγγαδιά, με τ' ουρανο το άτλάει.

LXVII

Έφυγε άγριότατο θορύβος... Έπασε ή φλόγα άγάλι, και έγω φυσώ γονατιστός ν' άστράφη έκείθε πάλι..

Σαν μάραφο άσπρο ή χόβολη τη σπίδα σαβανώνει — με πνίγει ή στάχτη μοναχή, κ' ή στάχτη με τυφλώνει..

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΕΞΩ ΑΠ' ΤΗ ΦΩΛΙΑ

Μυθιστόρημα υπό MARIE GIRARDET

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ' (Συνέχεια)

Υστερ' από λίγα λεπτά ξαναράνηκε στην επιφάνεια, με τα μάτια μισοκλειστά, με το πρόσωπο αλλοιωμένο. Ανάπνευσε βιαστικά, για να συνέλθη, και βυθίσθηκε πάλι στα μυστηριώδη βάθη του ποταμού.

Είχε μαζευθή κόσμος. Η όχθη είχε πλημμυρίσει από ανθρώπους, που παρακολουθούσαν με άγνοια αυτής της σκηνής. Ο βουτηχτής θα κατόρθωνε να βρῆ και να σώση το άτυχο παιδί;...

Όλα τα πρόσωπα φανέρωναν την ίδια άνησυχία, τον ίδιο τρόμο...

Επί τέλους, είδαν τον άνθρωπο να βγαίνει. Ήσπερε κατόπι του ένα σώμα μαύρο, άναίσθητο, που τάνεβασε στη βάρκα.

Ήταν ο Πετράκης. Μα το πελιδνό του πρόσωπο, με τα κλειστά του μάτια, με τα μαλλιά του κολλημένα στο δέρμα του, έφαινετο σαν ξεψυχημένος, νεκρός...

Τὸν έβγαλαν έξω, τὸν έβάπρωσαν στην προκυμαία.

Έξαφνα, τὸ πλῆθος παραιμέρισε, γιὰ νὰ περάσῃ κάποιος πὸν έφθανε βιαστικά.

Ήταν ένας νέος, τελειόφοιτος τῆς ιατρικῆς, πὸν έμαθε τὸ δυστύχημα κ' έτρεξε νὰ προσφέρῃ τῆ συνδρομῆ του.

Έσκυψε στὸν «πνιγμένο», τὸν άκουσε στὸ στήθος, κ' άφου βεβαιώθηκε ὅτι ἡ καρδιά του κτυποῦσε άκόμη, άρχισε νὰ τοῦ κάνῃ ὅσα συνειθίζονται σὲ τέτοιες περιστάσεις: τοῦ έπιέζε τὸ στήθος, γιὰ νὰ κόποκατασταθῇ ἡ άναπνοή του μπεινὸβγαζε ρυθμικῆτῃ γλώσσα, τοῦ έτριβε τὸς καρπὸς τῶν χερσιῶν.

Άλλα ὄλ' αὐτῶ, τοῦ κλάκω. Ὁ Πετράκης δὲν συνήργατο, δὲν κινεῖτο. Ὁ γιὰ τὸς ἔδιπλασίασε τότε τῆς περιποιήσεως του. Καὶ σὲ λίγο, ὁ «πνιγμένος» ἔδωσε σημεῖα ζωῆς: τὰ χεῖλη του άναθεύθηκαν, τὰ βλέφαρά του μεσάνοιξαν καὶ ξανάκλεισαν άμέσως, επειδῆ δὲν μπόρεσαν νὰ ὑποφέρουν τὸ πολὺ φῶς τούρανου.

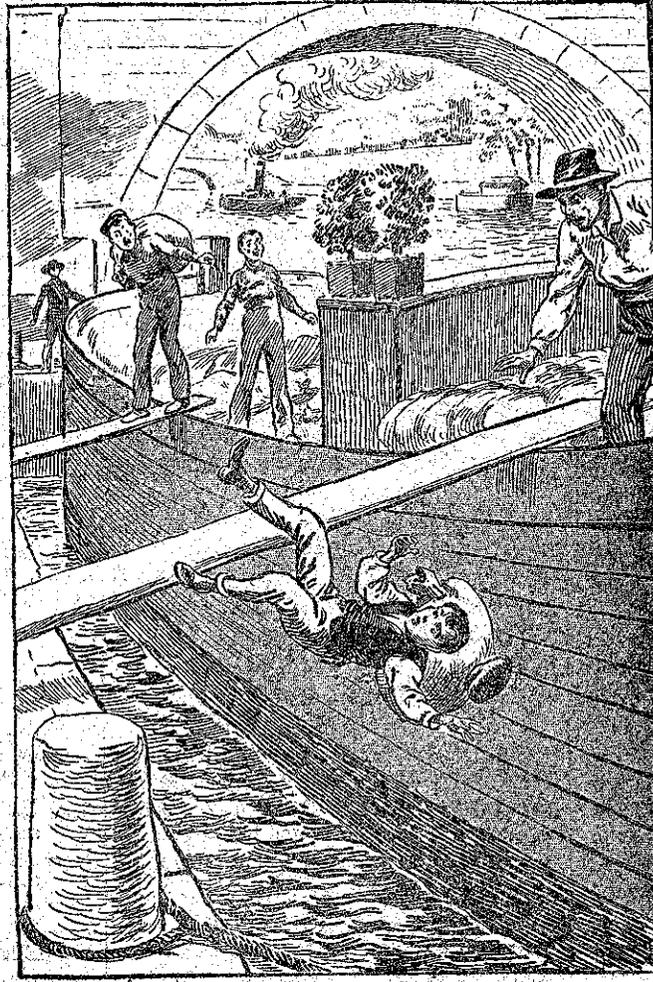
Τὸ παιδί αὐτὸ θὰ ζῆσῃ! ἔδήλωσε ὁ γιατρός. Άλλά πρέπει νὰ μεταφερθῇ στὸ νοσοκομεῖο.

Κανείς δὲν κουνήθηκε γιὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Άπεναντίας, τὸ πλῆθος άρχισε γὰ φεύγη. Τότε ὁ τελειόφοιτος πῆρε

τὴν άπόφασί του: έφώνησε ένα σωφῆρ και μεδὸ τους κουβάλησαν κ' ἐξάπλωσαν ὁλοσὸ στὸ αὐτοκίνητο τὸν «πνιγμένο».

— Στὸ Νοσοκομεῖο τῶν Παιδῶν, γρήγορα!

Τὸ αὐτοκίνητο πέρασε τῆ γέφυρα, μπῆκε στὴν ὁδὸν τῆς Σχεδιάς και σὲ λίγο έφθασε στὴν ὁδὸν τῶν Σεβρῶν. Ὁ Ἰακώβος Δεμπύρ, — ἔτσι ὠνομάζετο ὁ τελειόφοιτος τῆς ιατρικῆς, — πῆρε τὸ παιδί και τὴν άγκαλιῶν κ' έσπερωζε τῆν άψηλῆ καγγελοπορτα κ' έπέρασε τὸ μεγάλο μελαγχολικὸ κῆπο, ὅπου έπέφταν

«Ζαλισθηκε κ' έχασε τὴν ἰσορροπία...» (Σελ. 312, στ. γ')

βροχή τὰ κίτρινα φύλλα τοῦ φθινοπώρου.

Ὁ Πετράκης ξύπνησε σ' ένα λευκὸ κρεββατάκι, περιτοισμένο ἀπὸ πολλὰ λευκά κρεββατάκια, ὅπου ἦταν παιδιά: άλλα, σὲ άνάρρωσι, άνακαθισμένα άνόμεσα σὲ μαξιλάρια, εἰχων βιβλία ἢ παιγινίδια. Άλλα, ξεπλωμένα, με τὰ μάτια κλειστά, κοιμοῦνταν τὰ καίμενα, ὁμοια με κέρινες προσωπίδες. Άλλά ἦταν και μερικά πὸν άγχομαχούσαν, με μάγουλα ξαναμμένα και μάτια φλογερά ἀπὸ τὸν πυρετό.

Τότε ὁ Πετράκης θυμήθηκε... Μία δυνατὴ κραυγὰ τὸν εἶχε περιζώσῃ: άγωνισθῆ λίγες στιγμὲς σάν τρελλῆ, ναναιβῆ στὴν επιφάνεια, νὰ γυρίσῃ στὸν άέρα, στὴν ζωή, αλλά δὲν τὸ εἶχε κατορθώσῃ: ὁ πάτος τῆς φορτηγίδας ἀποτελοῦσε, ἀπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του, σάν ένα τοῖχο, πὸν δὲν μπορούσε νὰ τὸν περάσῃ. Υστερ' ἀπὸ τῆ φρικτῆ, τὴν άπεριγραπτῆ άγωνία, εἶχε γίνῃ γαλήνη. Ὁ Πετράκης εἶχε βουλιάζῃ ὡς τὸν πυθμένα τῆς δυστυχισμένη και δὲν ὑπέφερε πῶ. Ὁλητῆ πὸν σταυριστὸν παιδιῶν του κῆπο περιεῦσε τὴν άμπροστά του. Με μία φωνὴ άδύνατη, εἶχε ψιθυρίσῃ: «μαμπά!... μαμπά!...» και σιγά-σιγά, χωρὶς καμία αντίστασι, εἶχε παραδοθῆ στὸν ὕπνο ἔκείνου πὸν έμοιαζε τόσο με θάνατο.

— Εὐτυχῶς δὲν ἦταν παρὸ μόνου ὄπισ, λιποθυμῶν...

— Ὁποιόν, ρωτοῦσε ἡ δυνατὴ και φαεινὴ φωνὴ τοῦ Ἰακώβου Δεμπύρ: εἶσαι καλά μέσα: σ' αὐτὸ τὸ κρεββατάκι;

Ὁ ἤλιος έλαμπε άνάρρωστα στὰ καθάρα κρεββατάκια: οἱ τούλινες κουνουπιέρες έμοιαζαν με άσπρια φτερόνια, τάρωστα ἀπὸ τὰ ἀργελάκια, κ' έξαφνα ὁ Πετράκης αισθάνθηκε μία ζωηρὴ και μεγάλη άνακούρσι. Βέβαια πὸν ἦταν καλά. Τοῦ ἔδωσαν ένα ολυτζάνι γάλα ζεστὸ, πὸν τὸ ἤπιε ὄλο. Οἱ νοσητῶμοι τὸν τριγύριζαν με χίλιες περιποιήσεις. «Ὁλα ἔκει μεσά ἦταν ἡσυχια, καθάρα, άνοδοχογεῖτο τοῦ Μπὸν-Ρεπὸ!

— Σὲ σῶς, κύριε, τὰ χρωστωτῶ αὐτὰ ὄλα! εἶπε ὁ Πετράκης στὸν γιατρό.

— Σὲ μένα;... Γιατί;... Ἐγὼ μόνου πὸν σ' έστρεψα ἔδῶ. Σ' αὐτὸ περιορίζονται ἡ έυεργεσίες μου.

Ὁ Πετράκης τοῦ άποκριθῆκε μ' ένα χαμόγελο, πὸν άξίζε περισσότερο ἀπὸ λόγια κ' ὁ γιατρός άρχισε νὰ σφυρίζῃ ένα τραγουδάκι, γιὰ νὰ κρύψῃ ἴσως κάποιου συγκίνησι πὸν αισθάνετο.

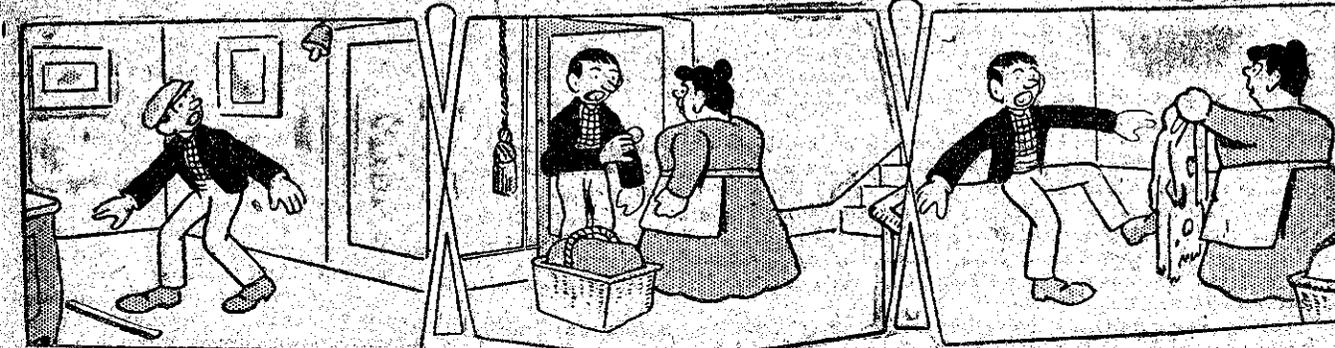
— Ἄμῃ τὰ ρουχά μου;... ρώτησε ὁ ξαφνα ὁ μικρός.

— Τὰ ρουχά σου;... μὰ δὲν θάξῃζου τὴν άώρα και μεγάλα πράγματα τὰ ρουχά σου!

Πράγματι, βρεγμένα, λερωμένα ἀπὸ τὸν μαῦρο βούρκο πὸν σκεπάζε τὴν κοίτη τοῦ ποταμοῦ, εἶχαν σταθῆ στὸ πλυσταρεῖο.

(Ἐπεται συνέχεια) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΠΟΥ ΠΗΓΕ ΓΙΑ ΜΑΛΛΙ Κ' ΕΦΥΓΕ ΚΟΥΡΕΜΕΝΟΣ

Ένας κλέφτης μπῆκε ἀπὸ τὸ παράθυρο σ' ένα σπίτι, τὴν ὄρα πὸν εἶλεπε ὁ νοικοκύρης, και τὸ άλευρογύφτε, γιὰ νὰ βρῆ νὰ πῶρη τίποτα καλὸ. Άλλά δὲν εῦρίσκει.

— Ἐξαφνα κτυποῦν τὰ κουδοῦν.

— Δὲν θάξῃς βέβαια ὁ νοικοκύρης, συλλογίζεται. Ἄς κάμω τὸν νοικοκύρη ἔγω. Ἄνοίγει τὴν πόρτα και βλέπει ἔξω τὴν πλύστρα πὸν έφρονε τὰ ρουχία πλυμένα, σιδερωμένα, άλλα και σκεπασμένα σ' ένα μεγάλο πανέρι. Τότε τοῦ ἤλθε ἡ ὄρα νὰ πληρώσῃ τὰ πλυστικά και νὰ πῶρη τὰ ρουχία, γιὰτὶ ἴσως αλλοιωτικα

ἢ χοντρῆ εἶκειν πλύστρα δὲν θάξῃζοινε. — Πόσῳ κάνουν κυρά μου; τῆ ρωτῶ ὁ κλέφτης.

Κ' ἡ πλύστρα, πὸν δὲν εἶχε ἰδῆ ποτὲ τὸν νοικοκύρη ἔκείνου τοῦ σπιτιοῦ, τοῦ άπαντῶ:

— Δεκαπέντε και πενήντα, κύριε! θέλετε νὰ πληρώσετε σῆμερα τὸ λογαριασμὸ σῶς;

Ὁ κλέφτης δὲν κατάλαβε. Σκέφθηκε μόνου, ὅτι ἀφου τὰ πλυστικά μόνου ἔλαγαν δεκαπέντε και πενήντα, τὰ ρουχία θὰ ἔξῃζαν πολὺ. Κ' εύχαριστῶς ἔδωσε τὰ λεπτά.

Τότε ἡ πλύστρα ξεσκέπασε τὸ πανέρι, ἔβγαλε ἀπὸ μὲσα ένα κουβελιαμένου πουκάμισο, και τοῦ εἶπε:

— Ὅσιτε, αὐτὸ μόνου ἦταν αὐτῆ τὴν ἔβδομάδα. Εἶχε μείνῃ, ἀπὸ τὴν ἄλλη, κατὰ λάθος.

Τὴν ὄρα ὁ κλέφτης κατάλαβε. Ὁ φουσκωμένος εἶκεινος λογαριασμὸς ἦταν χροῆ καλῆ, καθυστερούμενα. Άλλά τὶ νὰ κἀμῃ; Πῆρε τὸ ἔλεεινο πουκάμισο και δὲν εἶχε τίποτα. Εἶχε πῆγῃ γιὰ μαλλι και θάφευγε κουρεμένος...

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΧΑΡΜΟΣΙΝΟΣ

ΠΩΣ ΠΗΡΑ ΤΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἴδε σελ. 313)

Μπήκα μέσα στὴν σάλα, στρώθηκε σ' ένα τραπέζι και παράγγειλα φαγητό. Ἡ σάλα ἦταν γιομάτῃ γύρω μου κ' ὄλο ἀπὸ περιβολάρηδες, πὸν ὄλοι γνωρίζονταν, γιὰτὶ ἔρχονταν στὴν αγορά καθ' ἔβδομάδα. Καὶ γιὰ τὶ μιλοῦσαν βέβαια; Γιὰ περιβολία, γιὰ λαχανικά και τὰ ὁμοια.

Ἐγὼ άκουγα και άδειάζα με προσοχῆ τὸ πιάτο μου....

Στὸ τέλος - τέλος, ένας ἀπὸ τὸς καλοῦς αὐτοῦς ἀνθρώπους πὸν κάθονταν ἀντίκρου μου, μὸν λέγει:

— Καὶ σὺ, παληκάρη μου — νὰ με συμπάσῃς κ' ὄλα δηλαδῆ — σὰ περιβολία εἶσαι και σὺ; Ἄς μὸν φαίνεσαι τῆς τέχνης.

— Ἄληθινα, ἀποκριθῆκα λιγάνι τροπαλά, δὲν εἶμαι τῆς τέχνης σῶς. Ἦρθα στὴ Νίμη γιὰ νὰ πάρω τὸ δίπλωμα μου.

— Δίπλωμα; !... Τί; τί; πὸς τὸ εἶπες; φώναξε ὄλη μαζὶ ἡ συντροφία.

— Νὰ σῶς πῶ τὶ εἶνε, ἔξῃζα ἔγω. Ὅταν βγάλουμε πῶ τὸ σκολεῖο και οἱ δασκάλου μας μῶς ἔχουν μάθει ὄλα... τὰ Γαλλικά, τὰ Λατινικά, τὰ Ἑλληνικά, τὴν Ἱστορία, τὰ Μαθηματικά, τῆ Ρητορική, τὴ Φυσική, τὴ Χημεία, ἔγω κ' ἔγω τὶ ἄλλο; ὅτι μπορεῖτε νὰ βάλετε στὸ νοῦ σῶς, τότες τὸ λοιπόν, μῶς στέρονου ἔδῶ στὴ Νίμη, ὅπου κατὶ κύριοι πολὺ σοφοὶ μῶς ἔξετάζουν. Ἄν ἀποκριθῶμε καλά μῶς δίνουν ένα ἀδίπλωμα ἔγω χαρτί. Καὶ μ' αὐτὸ τὸ χαρτί μπο-

ροῦμε νὰ γίνουμε ὕστερα συμβολαιογράφου, γιατροῦ, δικηγόρου, ἐπιθεωρητῆς, δικαστῆς ὅ,τι θέλετε.

— Κι' ἄν ἀποκριθῆτε ἄσκημα;

— Μῶς στέρονου ἀπὸ μπάγκο τῶν γαιδάρων.

— Καὶ ποτὲ θὰ τὸ ξέρετε αὐτὸ.

— Ἄφου πὸν τελειῶνου οἱ ἔξετάσεις.

— Ἐ! λοιπόν, φίλοι μου, μὰ ἰδέα, λέγει ένας περιβολάρης. Εἶερετε τὶ πρέπει νὰ κάνουμε; Νὰ ἔνα παιδί τῆς Μαγιά, τοῦ τόπου μας, πὸν ἄφου τὸ πρῶθ θὰ πάρῃ τὸ δίπλωμα του. Ἄντις νὰ φύγουμε ἀπόψε, νὰ καιμηθῶμε δῶ. Κι' ἔτσι ἄφου θὰ ξέρουμε ἄν θὰ μπορούμε νὰ καιμαρῶνουμε γιὰ τὸ χωριανὸ μας.

— Πᾶει καλά, ἔκαμε ἡ καρδιά. Ἐτσι κ' ἔτσι ἡ μέρα θὰ πῶν χαμένη. Ἄς δοῦμε τὸ τέλος.

Τὴν ἄλλη μέρα, τὸ πρῶθ, ξαναγύρισα με καρδιοκτύπι στὸ Δημαρχεῖο. Ὅλο: εἰ ὑποψῆφοι μαζωχτήκαμε κει. Καὶ μερικοί-μερικοί δὲν φαίνονταν τόσο περιήφανοι σάν προχτές...

Μέσα σὲ μία ἀπεράντη σάλα, μπρὸς σ' ένα μεγάλο τραπέζι, φορτωμένο καλαμαρία, βιβλία, χαρτῆ, καθόνταν ἄκίνητοι σάν κερωμῆνοι στὶς καρέκλες τοῦς, πέντε καθῆγηται, πὸν ἦρθαν ἐπιτηδῆς ἀπὸ τὸ Μονπελιέ. Φοροῦσαν τῆ στολή τοῦς: Κίτρινο μαλλεῖο με ἄσπρη γούνα στὸν ὤμο και βελουδένου μαῦρο σκούφο στὸ κεφάλι. Ἦταν ἡ «Φιλοσοφικῆ Σχολή».

Στάθηκα τυχερός και πέτυχα στῆς ἀποκρίσεις μου. Φαντάσθητε τὴν χαρά μου, ὅταν άκουσα πὸς ἔμουν ἄξιος νὰ

πάρω τὸ δίπλωμα. Ἐστρεψα μεσ' ἀπὸ τοῦς δρόμους σάν νὰ εἶχα φτερά στὶς πλάτες μου. Μὰ ἡ χαρά πὸν δοκίμασα στὸν «Μικρὸ Ἄη-Γιάννη» σταθῆκε ἄλλο πρῶμα.

Οἱ καλοὶ περιβολάρηδες με περιμένανε ἄνησχοι, σάν νὰ πατοῦσαν σ' ἄναμμένα καρβουνα. Σάν με εἶδαν νὰ μπαίνω με τὸ κεφάλι ψηλά σάν νάγγιζε τῆστέρι, ὄλο: μαζὶ βγάλαν μία φωνή:

— Τὸ πέτυχε!

Ἄντρες, γυναῖκες, κορίτσια, ὁ ξενοδόχος, ἡ ξενοδόχα, ὁ δούλος, ὄλοι-ὄλοι τρέζαν, πατεῖς-με-πατῶσε, και δὸς του φιλιὰ, δὸς του σφιζίματα χερσιῶν. Πῆγαν νὰ με παλαδῶσουν.

Τέλος ένας περιβολάρης ζήτησε τὸ λόγο. Τὰ μάτια του ἦταν γεμάτα δάκρυα. Μὸν εἶπε:

— Παιδί τῆς Μαγιά, εἶμαστε εὐτυχισμένοι. Τοῦς ἔδειξες αὐτοῦς τοῦς κυρίου ἀπὸ τὴ χώρα, πὸς ἀπὸ τὴν ἔσοχῃ μας δὲ βγαίνου μόνου μανιτάρια και μερμηκία. Βγαίνου και ἀνθρώποι. Ἐλα τὴν άώρα, μικρέ, ένα χωρὸ.

Πιστήκαμε χερὶ-χερὶ και σοῦ στήσαμε μεσ' στὴν αὐλή τοῦ Πανδοχεῖου τὴν πιὸ τρελλῆ φαραντόλλα πὸν μπόρεσε νὰ γίνῃ ποτὲ.....

Ἐξῆνητα ὁμοστα περάσαν ἀπὸ τότες. Μὰ καθεῖνα πὸν θὰ πάγωσῃ τὴν Νίμη και θὰ ξεχωρίσω ἀπὸ μακριὰ τὴν ἐπιγραφή τοῦ Μικροῦ Ἄη-Γιάννη, ἡ ὄρα αὐτῆ τῆς νεότητος μου φωτιδὸλη μὸν ἔρχεται στὰ ματια μου και συλλογίζομαι γλυκὰ τοῦς καλοῦς αὐτοῦς ἀνθρώπους, πὸν, με τὴν πρώτη, χωρὶς νὰ

